

21. YÜZYIL İÇİN SOSYAL KALKINMA HEDEFLERİ

16-17 Şubat 1998 tarihinde Birleşmiş Milletler; OECD ve Dünya Bankası ortak bir konferans düzenleyerek 21. yüzyıl için sosyal kalkınma hedeflerini tespit etmişlerdir. Sözkonusu konferansta tespit edilen 6 temel hedef bulunmaktadır: (Bkz: Şekil-1)

- 2015 yılına kadar aşırı yoksulluk içinde yaşayan toplam nüfusu yarıya indirmek.
- 2015 yılına kadar tüm ülkelerde evrensel temel eğitimi mevcut kılmak.
- 2005 yılına kadar ilk ve orta öğretimde kadın ve erkek cins arasındaki dengesizliği ortadan kaldırmak ve kadının sosyal statüsünü daha da geliştirilmesini sağlamak.
- 2015 yılına kadar hamilelik sırasındaki anne ölümlerini dörtte üç azaltmak, bebek ve çocuk ölüm oranlarını ise üçte iki azaltmak.
- 2015 yılına kadar her yaştaki insana yeterli sağlık hizmetini sunmak.
- 2005 yılına kadar ulusal çapta sürdürülebilir kalkınma stratejilerini uygulayarak 2015 yılına kadar global ve ulusal düzeydeki çevre kaynakları üzerindeki tahribatı azaltmak.¹

Sözkonusu konferansta belirlenen hedefler ile mevcut durumun bir analizini de yapmakta yarar bulunmaktadır. 1993 yılı itibarıyla dünyada yoksul sayısının 1.3 milyar olduğu tahmin edilmektedir. Eğer yeterli ve etkin önlemler alınmaz ise yoksul sayısının 2015 yılında 2 milyara ulaşacağı tahmin edilmektedir. Bu dünya nüfusunun neredeyse üçte biri demektir. Paris Deklarasyonu yoksulluğun önlemler alınarak 2015 yılında önemli ölçüde azaltılabileceğini belirtmektedir. 2015 yılı için belirlenen hedef ise 900 milyondur (Şekil-2).

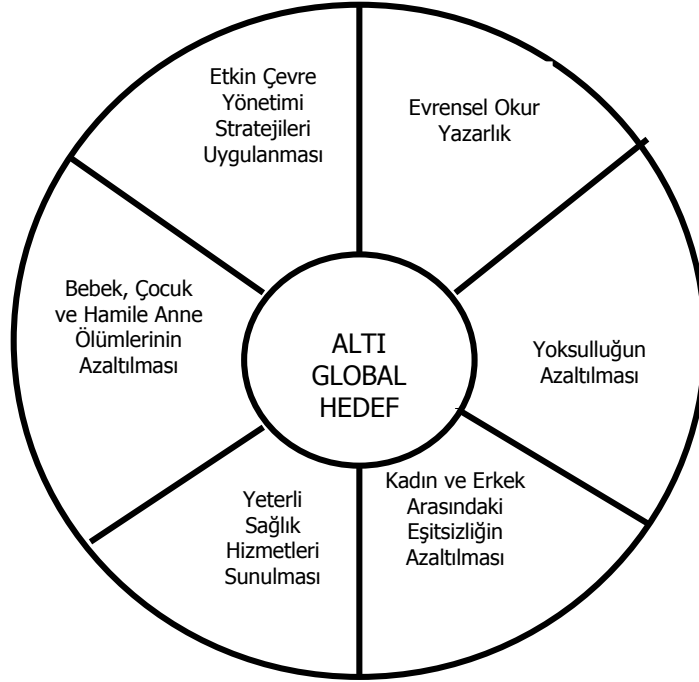
¹ Bkz: World Bank, World Development Indicators, 1998 ve 1999. Washington:1998, 1999.; Birleşmiş Milletler, Uluslararası Para Fonu, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü, Dünya Bankası Grubu, Herkes İçin Daha İyi Bir Dünya, İstanbul: 2000.

Paris toplantısında belirlenen bir diğ er hedef evrensel okur yazarlıktır. 1990 yılında temel eğ itime kayıtlı öğ renci sayısı 4.5 milyondur. Bu rakamın 2015 yılında 6.9 milyona yüks eltilmesi hedeflenmektedir (Ş ekil-3).

Paris toplantısında tespit edilen hedeflerden diğ er ikisi de sağlık ile alakalıdır. Bebek ve çocuk ölümlerinin üç te iki oranında; gebelik ve/veya doğ um sırasındaki anne ölümlerinin ise dörtte üç oranında azaltılması hedeflenmektedir. 1995 yılı itibarıyla 5 yaş ın altında ölen çocuk sayısı 10.5 milyondur. Bu rakamın, önlem alınmazsa 2015 yılında 11.4 milyona ulaş acağı; eđ er etkin önlemler yürürlüğe konulursa 3.8 milyona indirileceğ i belirtilmektedir (Ş ekil-4).

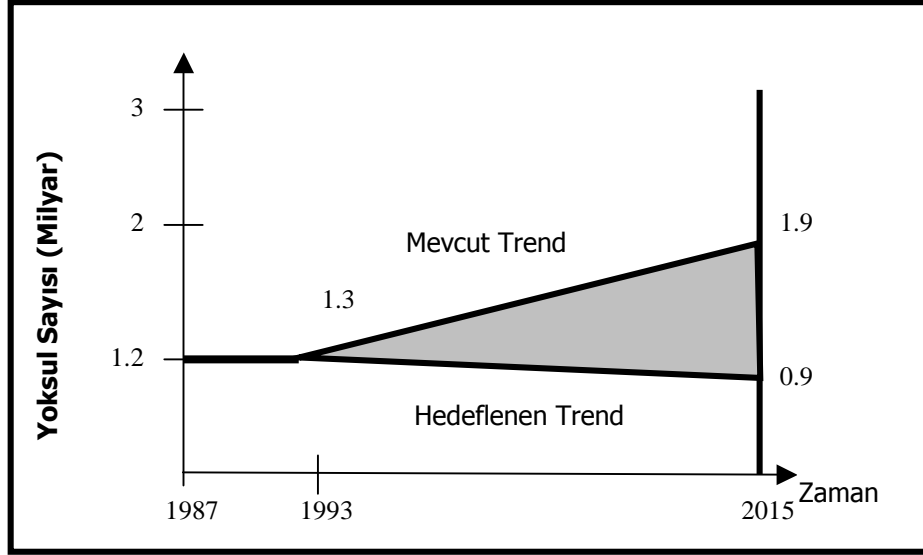
Yine 1995 yılı istatistiklerine göre dünyada gerek hamilelik, gerekse doğ um sırasında ölen anne sayısı 8.3 milyondur. Bu rakamın 2015 yılında 8.8 milyona yük seleceğ i varsayılmaktadır. Birleş miş Milletler, OECD ve Dünya Bankası, etkin önlemler alınarak bu rakamın 3.0 milyona indirilebileceğ ini öngörmektedir (Bkz. Ş ekil-5).

Ş ekil-1: 21. Yüzyıl İç in Belirlenen Sosyal Kalkınma Hedefleri

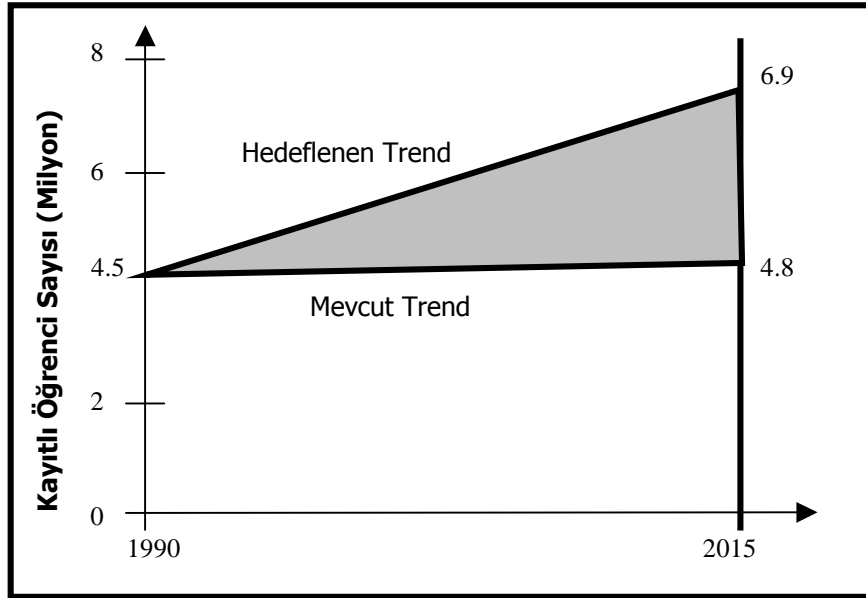
Kaynak: C.C.Aktan, Türkiye Dünyanın Neresinde? 1999 Raporu, İzmir: EĞİAD Yayını, 1999. s. 215.

Şekil-2: Yoksulluğun Azaltılması Hedefi

Kaynak: World Bank, World Bank Atlas, 1998, s.13.

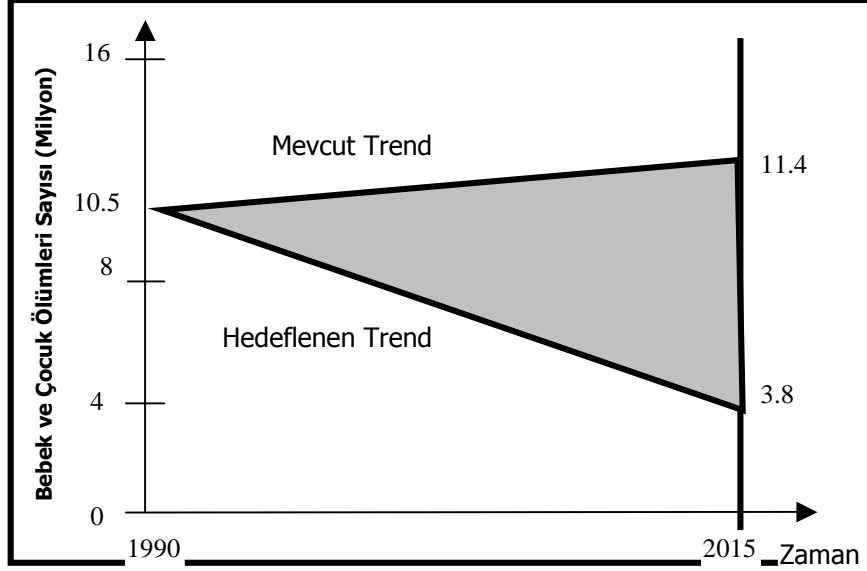
Şekil-3: Evrensel Okur Yazarlık Hedefi

Kaynak: World Bank, World Bank Atlas, 1998, s.13.

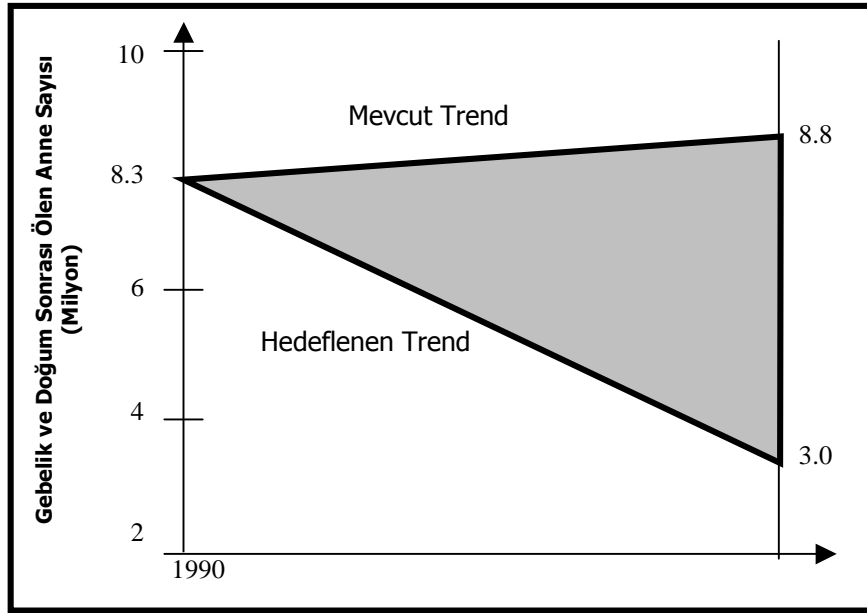
Zaman

Şekil-4: Bebek ve Çocuk Ölümünün Azaltılması Hedefi

Kaynak: World Bank, World Bank Atlas, 1998, s.14.

Şekil-5: Gebelik ve Doğum Sonrasında Ölen Anne Sayısının Azaltılması Hedefi

Kaynak: World Bank, World Bank Atlas, 1998, s.15.

Zaman 2015